

7/3640

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/01- 7708
KONU : 7/3640-7277 ve 7/3641-7278 sayılı
Yazılı Soru Önergeleri

01/11/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 01.10.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6860 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından tevcih edilen 7/3640-7277 ve 7/3641-7278 sayılı yazılı soru önergelerinin cevaplarına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 27.10.2004 tarih ve BDDK.2004.01.KİK-12263 sayılı yazısı ve eki ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdülatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :

EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 27.10.2004 tarih ve 12263 sayılı yazısı ve eki.(9 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/3640

SÜRELİ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi)

SAYI : BDDK.2004.01.KİK-12263

27 EKİM 2004

KONU : Soru önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA (Sn. Doç.Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: 05.10.2004 tarih ve B.02.0.001/(01)7331 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in yazılı olarak cevaplandırılması istemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 7/3640 ve 7/3641 sayılı soru önergelerinde yer alan ve Kurumumuzu ilgilendiren hususlara ilişkin cevaplarımız aşağıda sunulmakta olup, 7/3636, 7/3637, 7/3638 ve 7/3639 sayılı soru önergelerindeki sorular ise Kurumumuz görev alanına girmediğinden cevaplandırılmamıştır.

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in 7/3640 Sayılı Önergesi:

1, 2, 6, 10) Soru önergesinde yer alan öneriler, gözden geçirme çalışmaları halen devam eden Kredi Kuruluşları Kanunu Tasarısı Taslağı çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bankaların kuruluş sürecine ilişkin şartlar, Avrupa Birliği (AB) Direktifleri ve Basel evrensel ilkeleri esas alınarak tekrar gözden geçirilmekte ve daha kapsamlı ve detaylı bir şekilde düzenlenmesi öngörülerek bu kapsamda yer alan hususlara ilişkin alt düzenlemeler yapılması planlanmaktadır. Taslakta, özkaynak tanımı AB Direktifleri çerçevesinde daha geniş bir perspektifle ele alınarak istisnalar sınırlı tutulmuştur. Ayrıca, özkaynağın korunması ve sermaye yeterliliğine ilişkin önlemlere, denetim ve gözetim sonucunda alınan önlemlerin etkin bir şekilde uygulanmasına ilişkin hükümlere ve kredi karşılıklarına ilişkin somut ilkelere yer verilmiştir.

Yürürlükte bulunan Bankalar Kanununda da hüküm altına alındığı üzere, hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) intikal eden bir bankanın, hâkim ortaklarının veya yöneticilerinin, banka kaynaklarını ve varlıklarını ekonomik gücü olmayan kişilere kredi vermek suretiyle kullandırmalarına ilişkin suç tanımları yapılmış ve bu durumda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür. Diğer yandan, söz konusu Taslak, bankacılık sistemindeki sorunlar dikkate alınarak daha sağlıklı bir yapı oluşturmak amacıyla hazırlanmış olup, şeffaflık ilkesi de dikkate alınmak suretiyle sistem hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanarak konuya ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

3) Bankaların mali yapılarının daha etkin bir şekilde izlenmesi, denetim sonuçlarının uygulanması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla 16.03.2004 tarih ve 1233 sayılı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (Kurul) Kararı ile Değerlendirme ve Uygulama Dairesi Başkanlığı, İzleme Dairesi Başkanlığı ve Kuruluş Yetkilendirme ve İzin İşlemleri Dairesi Başkanlıklarının birleştirilerek Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Kurum) Başkan Yardımcısına bağlı olmak üzere ve ana hizmet birimi kapsamında Kuruluşlar I Dairesi Başkanlığı, Kuruluşlar II Dairesi Başkanlığı, Kuruluşlar III Dairesi Başkanlığı ve Kuruluşlar IV Dairesi Başkanlığının kurulmasına karar verilmiştir.

Diğer taraftan, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 5 inci maddesi uyarınca, Bankalar Kanunu ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü bankacılık işlemlerinin denetimi, bankaların varlıkları, alacakları, özkaynakları; borçları, kar ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve malî bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespit ve tahlili, bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları tarafından yapılmaktadır. Bu tespit ve tahlillerin yapılmasında, gerek Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu olarak 45 yılı aşkın bir süredir bankacılığın denetimi alanında çalışılıyor olmasının verdiği bilgi ve kültür birikimi, gerekse de bankacılık işlemleri ve bankacılık mevzuatına olan hakimiyet etkin bir rol oynamaktadır. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunun 2003/1 sayılı ve 10.01.2003 tarihli "Tasfiye Edilen veya Yönetimi TMSF'ye Devredilen Bankalarla İlgili Araştırma ve Denetleme Raporu"nun tetkikinden de görüleceği üzere, ilgili dönem itibariyle tasfiye edilmiş veya TMSF'ye devredilmiş olan bankalar açısından herhangi bir denetim zaafiyetinden bahsetmek mümkün değildir. Bununla birlikte, bankacılık sektöründe kaydedilen gelişim ve değişime paralel olarak, Bankalar Yeminli Murakıpları da inceleme tekniklerine yenilikler ve ilaveler getirmekte, ayrıca eleman sayısının artırılmasına paralel olarak inceleme birimlerinde de artırıma gidilmektedir. Tüm bunlara ilave olarak, Türk bankalarının yurt dışındaki şube ve iştiraklerinin periyodik şekilde yerinde denetime tabi tutulması yönündeki uygulama başlatılmış ve bu kapsamda çeşitli ülkelerde incelemeler gerçekleştirilmiştir. Yurt dışı gelişmeler ve denetim uygulamalarının daha iyi kavranılması ve takip edilebilmesi gayesiyle, muhtelif ülkelerdeki eğitim programlarına Bankalar Yeminli Murakıplarınca iştirak edilmiş, ayrıca yurt içinde de personelin talepleri çerçevesinde çok sayıda eğitim programına ve seminere katılım sağlanmıştır. Ayrıca, gözden geçirme çalışmaları halen devam eden Kredi Kuruluşları Kanunu Tasarısı Taslağında yer alan düzenlemeler ile denetim ve gözetimdeki etkinliğin artırılması hedeflenmektedir.

4) 03.07.2003 tarih ve 1083 sayılı Kurul Kararıyla, Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesaplarının anapara ve faiz tutarları toplamının, 05.07.2004 tarihinden itibaren 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı garanti kapsamına alınarak sigortaya tabi mevduat tutarı AB standartlarına getirilmiştir.

5) 27.06.2001 tarih ve 24445 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesi hükmü uyarınca, bankaların yurtdışında ortaklık kurma veya kurulmuş ortaklıklara katılma talepleri, konsolide denetim ve gözetime ilişkin esas ve usullerin uygulanabilirliği de dikkate alınarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (10) numaralı fıkrası hükmü uyarınca bankaların yurtdışı şube ve ortaklıklarında denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin

karşılanması amacıyla yabancı ülke kanunlarına göre denetime yetkili merciler ile ikili anlaşmalar yapılmaktadır.

7) Bilindiği üzere, Anayasamızın 125 inci maddesi hükmü uyarınca idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açık bulunmakta olup, 4389 sayılı Bankalar Kanununda da, Kurul kararlarına karşı açılacak davaların hangi merci tarafından görüleceği hüküm altına alınmıştır.

8) Bankalar Kanununun 11 inci maddesinin (12) numaralı fıkrası "Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir." hükmünü amirdir. 30.06.2001 tarih ve 24448 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir. Söz konusu Kanun maddesine ve bu maddeye istinaden çıkarılan Yönetmeliğe aykırı uygulamalar ise, aynı Kanunun 21 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendi ile müeyyide altına alınmıştır.

Uzaktan gözetim veya yerinden denetimler sonucunda, bir bankanın kullandırmış olduğu kredilere -Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere aykırı bir şekilde- eksik karşılık ayırdığı tespit edildiği takdirde, Bankalar Kanununun ilgili maddesi gereğince bankanın savunması alınmakta ve konu Kurul tarafından karara bağlanmaktadır.

Değerini yitirmiş kredi ve alacaklar için karşılık ayrılması, bankanın mali durumunun anlaşılabilmesi ve mali tablolarının gerçeği yansıtması bakımından hayati öneme haizdir. Bu nedenle, gerek Bankanın mali bünyesini yakından izleyen bankalar yeminli murakıpları ve bankacılık uzmanları, gerekse nihai karar makamı olan Kurul, bankaların karşılıklara ilişkin uygulamalarını titizlikle takip etmekte ve gerekli tedbirleri almaktadırlar.

9) Kurum gerek yurtiçi gerekse yurtdışı kaynaklı sermayenin bankacılık sektörüne giriş ve çıkışlarını düzenli olarak takip etmektedir. Sermayenin bankacılık sektörüne girişi, sektöre ve banka mali bünyelerine etkileri bankacılık uzmanları tarafından uzaktan gözetim ve bankalar yeminli murakıpları tarafından yerinden denetim ile izlenmektedir.

12) Soru önergesindeki 12 nci soruya ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketinden alınan 25.10.2004 tarih ve B.02.2.TCM.0.07.00.01-12 sayılı cevabi yazının bir örneği de ekte gönderilmektedir.